

LA REVISTA

QUADERNS DE PUBLICACIO QUINZENAL

ANY XI. NUM. CCXXXII — Maig XVI — MCMXXV

Preu: 50 cèntims

SUMARI

Estelles, per R. Rucabado.—Moralitats y pretextos, per J. M. López-Picó.—Recó de biblioteca, per A. Esclasans.—Prosa catalana: L'incendi (capítol d'una novel·la), per Millàs-Raurell.—Poesia catalana: Les persianes, per J. Carner-Ribalta; Amor, per P. Guilanyà-Roure.—Aportacions: Al cim de la duna, per Franz Hellens (Traducció Alfred Gallart).—Almanac.

ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE CATALUNYA, 125
BARCELONA

Editorial Catalana, S. A.

Rambla Sant Josep, 16, pral.

BARCELONA

BIBLIOTECA LITERÀRIA

Les millors obres dels autors catalans i
les mes famoses de les literatures estran-
geres traduïdes pels nostres més il·lus-
: : : : tres contemporanis : : : :

Societat Catalana d'Edicions

Administració:

Llibreria Puig i Alfonso

Plaça Nova, 5

BARCELONA

Venda a totes les llibreries

"Els Nostres Classics"

Biblioteca de divulgació
dels antics autors catalans

4 volums anuals de 160 pàgines
acuradament editats

Subscripció:

Edició corrent 14 pessetes anuals
Edició en paper de fil 48 pessetes anuals
Exemplar solt 3'75 pessetes

Lloc de subscripció:

LLIBRERIA ITALIANA

Rambla de Catalunya, 125

RAMON SUNYER

JOIER

Corts Catalanes, 643

JOAQUIM HORTA

IMPRESSOR

GIRONA, 11

LA REVISTA

QUADERNS DE PUBLICACIÓ QUINZENAL

ANY XI. NUM. CCXXXII — MAIG XVI — MCMXXXV

ESTELLES

«Cada vegada que un tren arriba a l'estació, tinc el sentiment que s'ha fressat el camí sota el foc d'innombrables bateries enemigues, i que l'home ha vençut el caos. Us fa pena que després d'haver sortit de Sloane Street s'arribi necessàriament a Victòria? Jo us dic que podria succeir molt bé no arribar mai a Victòria, que és meravellós que s'hi arribi, que en arribant-hi em felicito per haver escapat de prop, a mil desgràcies. Victòria! No és pas un mot sense sentit, quan el conductor el crida! Es, per a mi, el crit de l'herald que anuncia la victòria: la victòria d'Adam!»

Ja fa temps que l'estimem i el prediquem a Chesterton—oh Josep Maria Junoy! I anys fa que diem que la conversa de «l'Home que era Dijous» fent contra un anarquista, contra un poeta del desordre, l'apologètica de l'ordre i de la monotonia amb acudits i paradoxes a base del «Metro» de Londres, és una de les lectures més fortes i de lliçó més segura sobre els problemes ideològics contemporanis.

Hi ha vegades que no s'arriba, però, a l'estació de Victòria després de la de Sloane Street. Hi ha vegades que no s'arriba a la estació de Sarrià venint de l'estació de Vallvidrera. Hi han cassos en que la victòria no és d'Adam, sinó del serpent. En que les mil bateries del tragecte, toquen el tren i el tomben. Llavors Chesterton us dirà que és l'experiment providencial per a donar mèrit i valor a la victòria cotidiana, i que en això rau el valor social de les catàstrofes.

Explicava l'enginyer als visitants:—Aquest manubri és el fré, aquesta palanca el contra-fré, aquella roda el re-fré, i aqueixos pedals el super-fré de seguretat absoluta. Tot és previst, doncs, i cap desgràcia és de tèmer, sino les de causes *externes*, fora de la previsió dels enginyers.—

Contestà el visitant:—Manca una previsió d'ordre *intern*: els frens interiors de l'home que ha de frenar.

Diuen els lletrers d'alguns tramvies: «No parleu al conductor», «No distregueu el conductor». ¿I quan el conductor entra a dins de la cabina les paraules d'abans, la distracció de fora?

No hi ha remei contra les catàstrofes, ens diuen a última hora. Veritat exacte. Per això és que la previsió contra elles, o contra els seus resultats, se l'ha de fer un mateix.

Dijous Sant de Barcelona 1925, Divendres Sant de Paris 1918. Vetlles sagrades. Dues lliçons rebudes en hores ben augustes. La ensenyança del tren de berenadors, precipitat, no és la mateixa que la d'una església ensorrada durant l'ofici. Tanmateix, una catàstrofe de guerra és més honor que una catàstrofe en la pau. Morts per morts, més val que el daltabaix ens atrapi fent oració que fent barrila. I, catàstrofe per catàstrofe, millor és que s'envoli l'ànima en companyia del flam dels ciris i la olor de l'incens, que no pas que s'exhali juntament amb els rots greixosos d'una costellada.

R. RUCABADO

MORALITATS I PRETEXTOS

TEATRO DEI PICCOLI

Si deiem massa depressa:—Preferim els homes,—ens caldrà rectificar desseguida:—No. Déu no ens separi de l'amable societat reial d'aquells titelles shakespearians de *La Tempesta* i del *Somni d'una nit d'istiu*.—

Sobirà joiós, ha estat dit Shakespeare. Perquè no seria la riulla el gran secret de la poesia sense desencís d'aquests ninots, joc i desinteressament i pura gratuïtat mentre no escoltin les assenyades combinacions dels homes, entre l'egoisme i la tendresa?

D'altra humanitat poden reclamar llinatge i d'altre joc de passions, tragèdia i comèdia també, sota màscara impassible perquè les caracteritzacions fesomiadores no disminuïssin el ressò infatigable dels gestos essencials que ara els ninots reivindiquen.

UNAMUNO

L'imaginem devegades present a la Passió de Crist. Però l'endemà, si ens en parla, trobem que li manca l'esquerpa economia verbal de l'Evangalista per definició, aquell que diu:—Això és veritat i us en dóna paraula un què hi era.

ESTUDIS DE LITERATURA ANGLESA

La curiositat editorial francesa atenta amb un xic d'endarreriment a la divulgació de la literatura anglesa no ha de provocar en el nostre món de lletres cap direcció que no trobi ja autoritzats antecedents. L'etapa carneriana dels darrers anys, eila sola, assenyala tot un cicle de comprensió i d'aportació de les valors angleses presidit per l'obra Shakespeariana d'En Morera i Galícia i ajudat per l'orientació d'una part dels treballs de les darreres promocions des d'En Folguera i En Sagarra fins En Millàs-Raurell, En Rossend Llatas, En Marià Manent i En C. A. Jordana.

Això fa que desseguida ens familiaritzem amb els assaigs d'un Maurois i trobem correspondència d'activitats nostres amb els estudis de Jean Florence reunits en el volum *Le litre et*

l'amphore dins la col·lecció de *La Phalange* (és just d'esmentar aquí les traduccions comentades d'Edgard Poe per Carles Riba); amb els assaigs de Valéry Larbaud *Ce vice impuni, la lecture* (els autors del domini anglès l'obra dels quals fita i situa ens associen noms de traductors i comentadors catalans: Coventry Patmore, Joaquim Folguera; Walt Whitman, Cebrià de Montoliu; Francis Thompson, Jaume Brossa i Joaquim Folguera; Josep Conrad, Millàs Raurell, Pla i Estelrich; Arnold Bennett, Josep Carner) i amb l'estudi breu i substanciós de Roger de Leval, dins les edicions gauloises de Brussel·les *5 essais sur le poésie anglaise contemporaine* (de ple abastat per En Millàs Raurell).

Compren aquest estudi una valoració sintètica de Rupert Brooke el poeta de les sensacions mentals i de la metafísica de les emocions sensibles traduït per En Manent; de W-B. Yeats el poeta simplista d'aquesta fórmula:—Qui ha menjat pa ha gustat totes les estrelles i tots els cels,—interpretat també per En Manent; de Walter de la Mare, el poeta descriptiu de rica inspiració usual i de John Drinkwater el poeta de l'acció interior i de les emocions del subconscient, traduïts per En Millàs Raurell, i el paral·lisme entre el moviment literari anglès i el rus contemporanis tema la possibilitat del qual ha establert entre nosaltres En Millàs.

Altres aspectes i altres enumeracions enriqueixen la vitalitat literària autèntica, i no truca de facilitat, del moment present de les lletres catalanes. La col·lecció de *LA REVISTA* és una prova objectiva que no tota la correntia espiritual de la darrera dècada a Catalunya s'és diluïda en llibrets de versos i en oportunitats sentimentals ni ha sofert el desnivell pejoratiu que li atribueix d'Ors.

He volgut constatar el fet, sense ignorar que, atesa l'enorme producció intel·lectual anglesa, tot just hem començat. Ara convindrà no deixar aquesta feina i fer-li costat amb altres aportacions d'altres dominis.

Contra possibles delectacions massa tacades de vanitat deixeu-me dir aquest epitafi de Walter de la Mare:

Aquí reposa una molt bella dama.
 El seu pas fou lleuger com el seu cor;
 era, diria, la més bella dama
 de qui el país d'oest tingui record.
 Mes la beutat es decandeix i passa,
 per molt meravellosa que esclatés.
 Qui restarà, mort jo, per recordar-se
 d'aquesta dama del país d'oest?

CHARLES DERENNES

L'acusen de tenir una sintàxi personal. I, és clar, ell n'està molt content d'obeir el seu esperit més que l'artifici voluntari de l'expressió dels altres. A la fi la lloança més fina que d'ell ha estat escrita és aquesta: «El seu llenguatge és el que parla tothom... si tothom parla bé».

ALTRES VEUS NOVES

Sovintejen en els manuals d'estètica la classificació de les diverses funcions de l'obra d'art des de la diversió pura, el desinteressament kantian, fins a l'art per l'art de la funció exclusivament tècnica amb l'apartat corresponent a la funció purificadora de les passions (el treure noses de Goethe) i a la de perfeccionament i de reforçament...

I encara és possible el joc professoral de combinar els conceptes apuntats i de cercar-hi exemples. Però tot d'una ens ve a les mans un llibre, anònim de vegades, i obliden totes les classificacions dels manuals d'estètica per un vers que us penetra l'esperit:

RECÓ DE BIBLIOTECA

Voltaire: Als quinze anys, ens sembla un diable autèntic; als vint, un pobre diable; als vint-i-cinc, un dimoniet enjogassat, gairebé femení. Al fons dels sardònics i dels sarcàstics, no hi ha res més que una animula de doneta humiliada. Malfieu-vos dels escriptors corrossius: a fi de comptes, no fan res més que rosegar-se ells mateixos, fingint rosegar els altres. Contra una unglada de diabolisme, una ditada de cari-

...*Et ton amour ressemble a mon désir perdu*
 ...*Elle m'aimait pour m'oublier, elle vivait pour*
 [mourir
 ...*Le temps se sert de mots comme l'amour*
 ...*Grimace, petite fille de naissance*
 ...*Qui de nous deux inventa l'autre*

Un altre dia us diuen que aquell llibre és de Paul Elouard. La certesa del nom no és però, tan omplidora com la certesa que heu tingut abans de la nova veu d'un poeta, d'un home en possessió de la seva manera de dir.

Nova veu la qual podria ésser revelada tot just per una associació global valoradora de la futura personalitat. Així l'expressió mate i la sobrietat continuada de l'Isern Dalmau, la recerca de la pietat d'istil d'En Roig i Llop i la docilitat atent i ardorosa alhora de Fages de Climent a qui aplicariem aquesta divisa de Jean Cocteau.

Me voici seul avec ton jeu d'echecs
poesie, ô mon amour,
meilleur que l'amour si triste
quan il n'y a plus
rien d'autre a faire que l'amour,
quand il n'y a plus rien d'autre à faire
que de ne plus faire l'amour

Demà aquestes associacions de possibilitat seran definicions glorioses. Si contradiuen la nostra esperança, no podran desmentir el goig d'ara en endavinar les noves veus. Sobretot si no enfarfaguem la llibertat de llur ressò amb localitzacions de paisatge o de biblioteca.

J. M. LÓPEZ-PICÓ

tat. Per ell, i per tu. Mai he cregut tan fermament en Déu, i en els homes, i en mi mateix, com després de llegir Voltaire.

Joubert: Hi ha una higiene del còs, i avui tothom ja la accepta; hi ha una higiene de l'esperit, i avui (encara!) no la accepta tothom. L'intel·lectual es depura, i es depura, i es depura. El pseudo-intel·lectual el guaita, somriu,

i calla; pensa:—Bell exercici, però el guany és pura pèrdua! — L'anti-intel·lectual, l'esguarda, posa cara seria, i sentència:— Ja canviarà! — Passen els anys, i no canvia, naturalment; i en veure que no canvia i que el fa quedar malament, s'enfada!.... Joubert fa la seva i calla. Prou feina té! I per tota la vida!

Mallarmé: Hi ha capelles, en literatura; hi ha altars de guix daurat, hi ha sants de cartró pintat, i lluminaries elèctriques, i encensers de guardarroba; però vé la amistat, un dia cada setmana: el dimarts, per exemple; munta un temple en un carrer recollit, de nom sonor i noble: rue de Rome, per exemple. I la capella es torna parròquia, i la parròquia catedral, i els fidels, sota l'ala de fum blau de la amistat, es converteixen en una comunitat, i, quan mor Mallarmé, en un apostolat.

Marinetti: Jo em consideraré felís el dia o la nit que trobi el diví mortal qui sàpiga aclarir-me per tota la vida la veritable significació d'aquestes paraules: «sentit del ridícul».

Picasso: Diuen el biòlegs que l'organisme humà fa una renovació completa i total cada deu anys. L'organisme artístic va més depressa. Preguntèu-ho a Picasso, sino....

Poe: No he conegut cosa al món que m'hagi fet gustar més refinadament i punyentment la essència del misteri que aquesta: trobar-me de caminada, hores i hores, boscos a través, sense veure persona nada; cercar racer en una casa solitària, de portal obert i de cambres desertes; sentir per tot un respir ofegat, com si el silenci fos una cosa humana; i adonar-me que el meu cor palpita amb força a mesura que van tocant les hores d'un rellotge, sense veure més quadrant que el del rellotge de sol, que ja ha perdut, de tan cremat i recremat, la minuteria de ferro....

Tolstoi: Cada dia una mica més humans.... Encara més.... I encara més. Prou. Has serrat massa, fill meu; se t'ha trencat la fustia. No et resta altre remei que abandonar la casa; i fugir de nit, camps a través. Pobre Rei Lear de la intel·ligència i el cor! No sè pas si dir-te sant, com si fós un creient, o si dir-te boig, com si fós un metge!

Flaubert: Li parlariem d'humanitat, de carn

que sofreix, d'ànima que s'esquinça, flameja i sangueja; d'esperit que es torça, s'abat, i, tot de cop, com si fós d'acer, es trenca o es redressa; d'homes i de dones de debó, del cor i del cervell, de les venes i el òssos, dels nervis i la sang; de les idees que son tan vives com els humans; de les imatges que son com l'espectre estilitzat de les idees passades per la forma dels humans; de la tragèdia de despertar-se cada matí i d'adormir-se cada nit; d'aquest joc de devanadora angoixant que s'en diu vida; i no us en faria cas. Us respondria:—Perdoneu.... Perdoneu.... Jo sóc un escriptor definitiu!—I passaria de llarg, acarasant-se la gran mostatxada gala....

Sainte-Beuve: No hi ha res més fàcil al món que fer la crítica literària, quan hom porta la vil·la d'estiu de l'esperit ben amoblada i, a l'hivern, té una llar de bon caliu a la ciutat, per seure-hi a la vora, ben repapat en el vell silló baix, tot tallant el cupó de la rendeta intel·lectual. Cansa, però, la bona vida. Per això, de tant en tant, s'espolsa el tedi, fa la cara de prunes agres, i es posa a meditar. Mentre medita va pensant:— Que deu fer ara Mme. Victor Hugo?

Zola: Hi ha homes que, de tan homes com son, no arriben a ésser homes. I escriptors que, de tant com escriuen, ja no saben d'escriure. I àdhuc hi ha pensadors que tenen el mínim de cultura que ha de tenir un intel·lectual per no ésser comfós amb un analfabet.

Boileau: Segons Plató.... Segons Aristòtil... Segons Sant Agustí.... Segons Sant Tomàs.... Segons aquest.... Segons aquell.... Molt bé, frigidíssim pseudo-legislador de l'art de llegir i escriure, molt bé; però: i segons vós, què?

Mürger: Hi ha una cosa més bonica i divertida que fer el bohemí: veure fer el bohemí.

Pascoli: Quan érem petits feiem campana; ara som grans, entenimentats, ens rodejen els éssers estimats i ens gombolda la tebior del seu apreci; vivim en una caseta humil, vora la esglésiola del poblet; a totes hores se sent el sò de les campanes; i el trilleig de les campanes parròquials ens recorda que quan érem nois feiem campana. Pascoli era un poeta que, quan escrivia, semblava que contés les síl·labes amb

el tòc de les campanes. I de tant en tant, es desconta, es perd, i li surt malament. El poeta ha fet campana, com quan era noi....

Apollinaire: Sempre he tingut una secreta admiració pels literats àcids, indominables, closos. Admiro els poetes obscurs. A condició que sàpiguen manejar les paraules negres damunt el paper blanc com aquell qui encén estrelles damunt un cel de nit.

Francesc d'Assís: Una vegada era un país molt bell que se'n deia Catalunya. Els literats d'aquest país, cansats d'escriure sense cap guany immediat pràctic, van ajuntar-se un dia; i exclamaren, gran sò metent: — Volèm que se'ns paguin els escrits! D'ara endavant, volèm cobrar! Ja mai més intel·lectuals que treballin per amor a l'art! Un article, un poema, una novel·la, un drama, valen tant, i en paus! — Sant Francesc va escoltar-los des d'un recó de núvol, i els va respondre per la veu del vent: — Penso com vosaltres, germants literats. Jo també escrivia, en aqueix món. Qui escrigui, que cobri; i àdhuc, per qué cadascú cobri més, podèu repartir-vos la paga que em pertoca; per parts iguals; o desiguals; mateix me té!....

Andersen: La veritable vida comprèn tansols la infantesa. Hi ha homes que després d'ella, per anys que visquin, no fan res més que païr, amanyagar, refinar tot allò que van aprendre quan eren infants.

Whitman: Quan sento dir d'algú, quan escolto que algú diu d'ell mateix: — Jo sóc un home pràctic! — em venen ganes de demanar-li: — Vols escriure una estoneta? — Perqué devegades al fons d'un home d'aquests que van «al grà» hom descobreix tot un sistema poètic basat precisament en els gestos i les actituds dels oficants del comerç i de la indústria.

Valéry: Es un espectacle enormement divertit veure un poeta que medita, s'aturmenta, dibuixa guarismes i s'entesta en trobar la solució d'un problema que jo vaig plantejar i resoldre i fer públic ja fa més d'un any, entre la indiferència general més absoluta.

Samain: Una de les coses que més em calmen, quan em sento trist, és prendre un infant i besar-lo. Hi ha infants que es fan homes i es passen la vida arrossegant pel món l'enyor-

rament de no haver estat besats amb una mica d'amor pur quan eren nois....

Carducci: El patriotisme és una cosa molt interessant, es clar; sobretot pels patriotes.... Pels poetes, en canvi, es un mer passatemp superflu. Llegint Carducci em venen intencions de dirli: — Perdonèu, senyor patriota; avui ja és tard; tornèu demà al matí; la caixa nomès està oberta de 10 a 12.

D'Annunzio: Una dòna és un objecte de luxe que segons com hom se'l mira fa bonic....

Shakespeare: Sembla que un home que escriu hauria de tenir per companys de treball els escriptors. Doncs no. Shakespeare fa l'efecte que devia avenir-se amb tothom, excepte amb els literats.

Allighieri: Un matí de Divendres Sant, pels volts de la Catedral, vaig sentir cantar la Passió per uns ceguets, amb lletra catalana popular. Vaig entrar al temple, i la mateixa Passió era cantada pels canonges amb lletra llatina sàvia. D'aleshores ençà he sapigut destriar la bellesa, perque les dugues maneres de cantar eren igualment belles. El cant popular i el cant savi eren lligats, pero sense unir-se, per la música. Era la manera de dir la lletra la que feia la diferència. Aquesta separació nua i retallada de la humanitat i la divinitat espiritual nomès la trobo magnificada i resolta insuperablement en l'obra i la persona del Dant.

France: Quin pecat mortal secret et rosegava l'ànima, burgès Anatole France, que fins i tot la vergonya t'obligava a amagar el nom de nis-saga sota la màscara d'un pseudònim patriòtic per enganyar el públic ingenu?

Strawinsky: Una vegada era un noi d'estudi que no volia aprendre d'escriure; i en demanar-li el mestre per quina raó, l'infant li va respondre: — Ara rai, que ja hi ha màquines que ho fan! — L'escolar es pensava que amb una màquina d'escriure ja no calia saber d'escriure. I potser no anava del tot errat, l'angel de Deu....

Verlaine: No hi ha cosa que em dongui una sensació més torbadora de feminitat malalta i púdica que el perfúm de l'espígol cremat. Verlaine és un poeta d'olor d'espígol cremat barrejat amb paper d'armènia i èter i alga marina

corrompuda, dins una cambra closa i amb el pàmpol seda malva encès. I una creu de fusta negra al mur.

Ronsard: Hem causen enveja aquests poetes que quan escriuen s'hi rabejen amb tanta passió i tanta calma que sembla que no els vingui mai d'un any.

Coleridge: Quan la gent no sab que dir d'un literat, diu simplement:—Interessant, interessant! Són molt interessant!—(A mí, ja gairebé m'ho ha dit tothom, a Catalunya; fins els crítics!) Quan no saben què pensar de les vostres bones o males intencions, us diuen:—Veig els vostres esforços amb gran simpatia!—(Es enorme, la despesa de «simpatia» que es fa a Catalunya!) I si vós us enfadèu i us poseu seriós, us responen:—Bah! Parlèm, parlèm de coses sèries!— I la cosa grotesca consisteix en que sembla que ho diguin seriosament. Coleridge es un poeta que quan parla en vers sembla que es proposi, com qui no fa res, parlar, parlar de coses sèries...

Bach: Quan dos festejen, es miren i es miren, com uns encantats. Quan es casen i tenen fills, miren els fills, i en la cara d'ells veuen la cara pròpia de quan festejaven. Diu que els fills son el mirall dels pares. Quants miralls et voltaven, Joan Sebastià Bach, diví pare de família! Cada fill un mirall, i cada obra nova un altre, per tu aleshores, i per nosaltres avui!

Leopardi: Un difunt és una cosa que fa respecte. Quan hom és viu, té la cara voltada d'una celística rosa. Quan hom és mort, té la cara nimbada d'una celística groga. Quan el mort es un poeta, la celística groga sembla una cosa sagrada, com una aureola. Leopardi va passar pel món fent jocs de clarors amb la celística rosa de la vida i la celística groga de la mort: oh llampecs d'eternitat!

Beethoven: Dieu que cal crear un públic? Aquest gegant us donaria la resposta. Cella-junt, il·lavi-clos, ull-guspirejant, us respondria sobiranament:—El públic, sóc Jo!

Goethe: Olímpic, no et torbis! Passa amb petja ferma pet tots els camins del món intern i del món extern. Tots ells es faran plans sota la teva passa. I els homes et faran honor. Però vés amb compte amb les dones. No hi ha res que giri i regiri la llum dels pensaments, dintre

el cor i el cervell dels olímpics i dels no olímpics, com el voltar graciós del dit xic d'una mà femenina...

Horaci: Hom diu que els mecenatges humilien. Perdonèu. Hi ha mecenatges que humilien; però no pas als protegits, sino als protectors. L'honor més gran d'Horaci es l'haver permès a Mecenes l'exercici de la seva protecció; i em plau d'imaginar Mecenes, cada fi de candelles, remetent un pergami rotllat a Horaci demanant-li perdó per molestar-lo novament enviant-li una caixeta de sandal perfumat curulla d'unces de perruca.

Pascal: Jo crec en Déu. Jo m'aferro al nom de Déu com el gimnasta a la anella del sostre. Si el sostre cau, si la anella es trenca, si em defalleix el braç o el seny, què serà del teu servent, Senyor Déu meu, ocell ferit com sóc batent d'ales en l'abim (en l'abim de Pascal) que bocalleja tot hora al meu damunt, i al meu dessota, i al meu entorn?

Mme. de Staël: Jo sóc un home, i estic molt content d'esser-ho. No envejo rès a les dones. Si tornés a neixer, voldria neixer, novament, home. Una sola cosa em fa denteta de la natura femenil: aquesta gran llibertat de poguer ficar-se per tot arreu sense que ningú t'hi demani ni et pregunti d'on vens i on vas i què desitges...

Hölderlin: Els dies de pluja porto tota la llum del sol a dins; els dies de sol porto la pluja que em degota còs endins. Devegades l'esperit alça ventades, i el sol i la pluja fan barreja, a dins i a fóra, i el món intern i el món extern sembla que neixin i morin a cada instant. I el poeta, caminant tranquil·lament entre la lluita del sol i la pluja i el vent que els agermana, sent en la carn viva i en l'ànima viva, com un jove déu, tot un joc de fiblons de sagetes clavades als peus, de sagetes clavades al pit, de sagetes clavades al front...

Diderot: En certs esperits massa purs, la ironia volta el pensament d'arsos, com aquells trossos de vidre que hom clava al cim del murs de cerca per ferir les mans dels robadors. Diderot duia l'ànima voltada d'arsos d'ironia; però no sempre era prou mestre d'ell mateix per evitar les ferides a les mans, robador distret de les hortes pròpies.

Balzac: Si jo no siguéss un escriptor català voldria ésser un escriptor meitat francès meitat rus. Com Balzac.

Heine: Quan jo era creient... Ara que no sóc creient... Que sabèu vós, pedant, que sabèu vós, d'aquestes coses tan puerilment profundes?

Rousseau: El millor homenatge que la humanitat pot retre a certes doctrines i a certs doctrinaris consisteix en no recordar-se mai més ni de llur nom ni de llurs obres.

Lafontaine: Llevar-se amb la aurora, marxar al bosc, fer un pom de violetes: això és una cosa molt suau i delicada. Però encara hi ha una cosa més delicada i suau: fer un pom de rosada, sense tocar les violetes...

Mozart: La música és la pedra de toc dels poetes. Veieu Mozart? Era un gran poeta. La prova d'això: tota la vida va escriure música. I ho feia molt bé. Per això, precisament: perquè era un gran poeta que escrivia música.

Camoens: Quan els nervis es barallen dintre meu, només la contemplació del mar em serveix de sedant. (La paraula «sedant» em porta a la ment la paraula «seda», i els nervis hi enfonsen els dits, pobres infants aviciats!) A certs poetes l'epicisme els crema, foguera interna. Camoens és un flam d'epopeia, damunt del qual s'evapora la rosada dels ruixims marins, com una fina pluja eixamadora i sedant. Damunt el foc de l'ànima de Camoens hi ha sempre una dolça i suau ratxada marinera.

Musset: Romanticisme? Classicisme? Un ho-

me sol és mitja figura. La dona és el tros que manca a la figura completa. Home o dona: romanticisme. Home i dona: classicisme. Musset freturava sempre una dona. Si s'hagués mort i l'haguessin enterrat lluny d'ella, hauria cregut que només havia mort la meitat d'ell. Aquest romàntic era un clàssic del romanticisme.

Nietzsche: Jo m'he imaginat sempre les aules universitàries com una ermita intel·lectual, dels murs de la qual penjen, com ex-votos, les virginitats espirituals dels estudiants. Nietzsche fou un home que va passar pel món plorant, nova Safo de l'esperit, la pèrdua de la virginitat intel·lectual en un recó d'aula universitària.

Racine: Degotar de l'aigua; cada gota damunt la cadolla, repicar d'una sil·laba; sil·labes en compàs, mètrica clàssica; per dins de l'aigua, la llum del sol: vertebradora de la tècnica. Racine: poeta únic.

Rimbaud: Universitat del poble? Llibertat de consciència? La cultura per tots? L'art humanitzat? Al fons de tot això jo hi veig un trinxerai-re de testa pollosa que fa l'ullet...

Balmont: El pare, columna d'or; la mare, columna d'argent; i el fill es passa la vida fent joguines amb l'ombra i la penombra que projecten damunt la trista terra les columnes paternal i maternal.

Baudelaire: La crítica és un problema de moral? Al contrari, bona gent, al contrari: la moral és un problema de crítica!

A. ESCLASANS

PROSA CATALANA

L'INCENDI (1)

Soparen i anaren a dormir. En Biel havia pres el costum d'ésser ell qui tancava la porta. Sense cap necessitat, perquè ningú no passava per aquells paratges, i menys encara de nit, tancava amb un forrellat i tirava una balda feixuga i grinyolant per a fermar els dos batans.

(1) Capítol d'una novel·la.

Quan pujà al pis, la Munda feinejava encara en un recó de calaixera. Ell va treure's la roba de sobre i s'estirà al llit, fumant. Badallà unes quantes vegades, mormolà uns mots excitant la Munda a enllestir i allitar-se, i s'adormí, amb el pensament reposat. Abans de sopar, no obstant, havia fet una petita escena. No acabava de conformar-se amb la rebuda que li havien fet els dos germans. Aquell aire de destorbats que

tenien quan ell arribà, no podia llevar-se'l del cap. Tanta nosa feia a casa la seva presència, que havien d'aprofitar la primera sortida per confessar-se i donar mostres d'alleujança per trobar-se sols? Ell que venia, precisament, instigat per un desig imperatiu de veure la Munda, de no separar-se d'ella? I l'havia trobada com en una falta de fidelitat, sinó això, almenys, en una falta d'intimitat, molt més feridora. Però després, amb la mateixa força amb que se li havia encasquetat al cap tot això, se n'hi anà. I, al llit, mirant el sostre, fumant la seva pipa, havia quedat en un moment d'inhibició mental, que va sincronitzar-se amb el son.

La Munda acabà d'arranjar les petites coses que tenia entre mans. Mentre es descordava el vestit i es desfeia el cos dels lligams violents que la estrenyien, anà a ajustar la finestra, però abans s'hi abocà. Feia ja una calor aclaparant, de dia, encar que de nit, passava una fresca que aixerivia; tanta, que de vegades, tancaven la finestra. Aquella nit encara era oberta i es sentia més fret que de costum. S'havia ennuvolat sobtadament i passava un vent estrany de pluja. L'havia anat a tancar, absent la imaginació, de la cambra. Hi havia en el seu pensament una buidor de son. Quan ja closos els dos batants, va adonar-se que uns núvols que tapaven la lluna eren rojos com si fossin una cortina davant d'unes flames que cremessin en mig de la celstia. A la vegada sentí una intensa olor de pinassa i branques verdes d'abet cremades. Ambdues sensacions varen despertar-la del migson en què estava. Tot el cel era encés com en una aurora de foc. El coll se li ennuegà, quan anava a cridar. Sense moure's de la finestra on seguia, cridà molt fort:

—Biel!—l'home es despertà d'un sust.

Què passava? On era? Li era difícil de situar-se; tenia els ulls entelats amb les terenyines del primer son, terenyines espesses, denses, pesades. Les tragué amb els punys closos, fregant-se les parpelles:

—Què hi ha?

—Vina, cuita. Mira!

Aguantant-se les robes interiors que li queien, descalç, s'acostà a la seva dona.

—Això és foc!—tota la feixuguesa de la son se li va esvaïr de sobte. Ja estava aixerivit. Mentre s'abocava a la finestra:

—Ves, crida a ton germà. Depressa,—manà amb una nova veu, una veu autoritària. Entretant, ell s'havia anat a vestir una mica. Quan la Munda va haver despertat en Miqueló ell ja estava a la porta de la casa, una destral a la mà.

—Això és el bosquet de la Gorina. Cuita Miqueló. Porta les eines—anava comanant mentre ja feia camí.

Així que tots dos homes havien deixat la casa, la Munda va anar ella també a veure el que passava. Poques passes havia fet quan veié darrera de la casa, no molt lluny, com si al món s'hagués obert un esboranc formidable i per aquest esboranc sortissin les flamerades de les fogaines infernals. Les flames que sorgien eren imponents, amb una violència que el vent feia créixer i donava proporcions fantàstiques. D'entre mig la gran fogaina, eixia de vegades una llenca de foc, vermella, fulgurant, eritzant-se amb les contorsions d'una serp monstruosa que s'alçés escometedora i desapareixia dintre la fosca, entre espessa i negra fumarada. El vent duïa les flames d'una banda a l'altra, com una multitud boja i enfollida que fugís d'una catàstrofe que s'acostava. De vegades s'hauria dit que les flames s'havien alçat totes, en un vol tràgic i que només quedaven al bosc les cendres crepitants dels arbres rostits. Però llavors, amb una nova ímpetu, amb una energia dominadora, sorgien per totes bandes noves flamerades entortolligades, amb iritzacions encegadores.

La Munda s'acostà per contemplar la gran fogaina. Sentia als ulls la cremor. Les galtes se li enrogien. Tot entorn d'ella era foscúria i flama. L'ombra dels dos homes, que havien pujat dalt dels arbres i començaven a tallar branques i troncs, donava al foc des d'on la Munda se'l guaitava proporcions gegantines. Es veïen les siluetes d'ambdós, retallades, com forcejaven amb fúria, amb rabia, i com entre els cops de les destrals queïen les branques.

Cruïen en mig de la fogaina els troncs verds encara. Es sentien remors i sorolls i com uns crits ofegats dintre del bosc incendiàt. Les flames s'escometien les unes a les altres, lluitaven i es fonien en una sola.

La Munda no havia vist mai cap foc tan gran. N'havia sentit a parlar, una vegada d'un gran incendi que hi havia hagut en temps de molta

sequedat i de molta calor, a l'altra banda de muntanya més avall de càl Coll. Però ella no l'havia pogut veure perquè ningú de casa seva va voler anar-hi per no trepitjar ni els afores de la casa odiada. El foc d'ara la tenia sorpresa i astorada. No imaginava com podia acabar ni començar una foguera tan gran. El vent havia ajudat a donar extensió al foc, i ara afavoria la seva intensitat. Els homes no feien sinó barrar el pas de les flames, avançant-se a elles i deixant una clariana que privés al foc de passar. Tota la muntanya, era, d'aquella banda, un bosc atapeït i per tant calia evitar que el foc s'extingués per aquell cantó. En Biel va veure tot seguit la situació. En Miqueló obeí d'esma, esparverat per la grandesa de la llum intensa, que prenia una vida extraordinària, rabiosa, anegadora. S'hauria dit que l'incendi no era sinó l'aurèola d'un monstre rabiós que sorgiria de sobte, amb una embranzida de destrucció.

L'espessa fumera de l'incendi era avalotada pel vent i s'espargia, baixa, per tot arreu. Els homes tenien les carns xopes de suor, la boca i el nas tapats pel fum penetrant i dens. No obstant treballaven amb una fretura heroica. En Biel semblava un al·lucinat. Tenia la mirada bellugadissa, es feia a cops de destrat, furiosament, amb les branques i els troncs. Quan trobava algun branquell rebel, semblava que s'hi anava a fer amb les dents, amb les ungles. Era un treballar desesperat, de boig, d'inconscient. Pegava cops com una màquina, però la ràbia amb que treballava, la braor que posava en el treball, li feia venir un sanglot al coll, una amargor intensa, i llàgrimes als ulls, roents del fum i del neguit.

La Munda, inconscient, es posà a resar. Feia estona que els homes lluitaven i l'espai que deixava en el bosc la seva feina de destrucció no era encara visible. Entretant el foc, amb els seus bramuls, els seus xiscles, i els tentàculs rojos de les flames s'anava acostant. Es carregaven les branques tendres al contacte de les flames primeres, com una verge en els braços del seu amant. Tenia tot l'incendi dos aspectes formidables: un que li donava un aire llòbreg i sinistre, un aire de catàstrofe esgarrifosa. Negre i vermell eren els colors que combatien i lluitaven. Només la mort podia sortir-ne d'aque-

lla baralla entre la sang i les tenebres. L'altre aspecte tenia més aviat un aire de festa. El crepitjar de les branques, els xisclets dels branquicells, el xiu-xiueig de la bullida dels troncs plens de sava, eren com una eixordadora cridòria de gent alegre, de multitud de fira, de generació entussiasmada i joiosa.

Però les fulles joganeres i movibles, eren dominades per les urpes imponents de la foguera, tot a llur pas cedia i desapareixia o era reduït a cendres encara invisibles o restava cremant, convertit també en flames. Dintre de la foguera es veien a vegades sorgir els espectres dels arbres vermells, ricament habillats amb lluentors indescriptibles com si fossin investits amb les robes riquíssimes d'un rei de magnificència fabulosa. I tal com apareixien, roents de pedreria, eren engolits per la massa grandiosa del foc.

Però els esforços dels dos homes, varen ésser en va. De moment, com si obeís a una comanda divina, d'execució fulminant, començà de caure torrencialment, una pluja diluvial. Els homes continuaven la seva tasca sota la pluja. L'aigua del cel s'ajuntava a la suor dels seus cossos. Completament xops, encara embestien bojament les branques, o colpejaven amb fúria un tronc groixut que queia pesant entre cruiximents dolorosos.

Els altres arbres, que presenciaven l'incendi impàvids i emocionats, varen acullir l'aigua amb un alegre batre de fulles. L'aigua queia abundant, aclaparadora, damunt de l'incendi, i es sentia com era violent la lluita dels dos elements adversos, que s'evidenciava ja amb uns esgarrifosos cruiximents aixís que començava llur contacte.

Poc a poc, l'aigua, constant, dominava el foc. Les flames eren combatudes així que sortien del caliu per les llances fredes i primes de la pluja que queien pesadament, damunt del cor de l'incendi, occint-lo. El fum també, desordenadament, s'esmunyia entre el grillatge de l'aigua.

La Munda, tota mullada, estava drete encara pregant, però ara el seu prec era de regraciament. El foc s'havia aturat. Encara cremava el cor de l'incendi, però es podia donar per dominat. L'aigua victoriosa, continuava caient a grans xàfec. Tot el bosc tornava a les seves

tenebres. El lloc per on havien passat les flames quedava destruït, amb un aire estrany i llòbreg sota la pluja. Mai cap runes ferèstegues han tingut la tètrica silueta d'un bosc cremat sota la pluja.

Els dos homes reposaren una estona per empendre després novament la tasca, però així que En Miqueló s'adonà que el foc era dominat, va proposar a En Biel de deixar-la.

«Sí, sí. Deixem-ho i ja veuràs si para de ploure amb quines ganes torna a cremar», respongué l'home a la invitació del seu cunyat.

Però ja el foc era esmortuït i atenuat, quan En Miqueló va tornar:

«Ara em sembla que no es revifarà!»

Com els dies passats, amb la mateixa ràbia, amb el mateix odi, li respongué:

«Veste'n! Veste'n tu si vols!»

En Miqueló tingué l'evidència que el foc s'havia acabat, i deixà el treball. Anava xop, les robes adherides a la pell, barrejat el suor amb l'aigua de pluja.

«Què fas tu aquí!» exclamà en veure dreta, i mullant-se, la seva germana.

La Munda estava absorta en els seus pregs, tant que ni s'adonava de l'aigua que la cobria tota.

«Anem, anem a casa...»

«I En Biel?»

«Es allà, encara talla.»

La Munda s'acostà al lloc on el seu marit destrelejava.

«Biel! Biel! Anem a casa. Plou massa.»

Ell brunzinà, i continuà amb un dalit ferotge la seva feina de destrucció. Munda insistí moltes vegades. Per fi ell, que era dret, mirà a la

seva dona i li digué el mateix que havia dit a En Miquel:

«Veste'n, veste'n! Ja m'estaré sol.» I començà altra vegada de donar cops, furiosament.

La Munda s'espantà i cridà En Miqueló que feia camí cap a la casa.

«Ja vindreu si voleu!» feu de lluny el xicotàs.

Ella, llavors, veient-se desvalguda, sense més ajuda que ella mateixa, començà d'empènyer el seu marit, agafant-lo pel braç, estirant-li les robes xopes que s'esqueixaven. Per fi, li va pendre la destal.

«Vaja, home, ves perquè ets així... Fas unes rareses...»

Sense convence's es deixà portar, mig amorosament mig violenta, cap a la casa. Una vegada allà varen acostar-lo al foc. Entretant la Munda anava a cercar roba seca. En Miqueló ja estava eixut del tot i s'alçava per anar-se'n al llit quan veié que En Biel havia caigut boca terrosa, sense sentits. Volgué retornar-lo abans que vingués la Munda però en va; quan ella vingué, el varen portar com pogueren al seu llit.

Tota la nit el vetllaren. Ell cridava, i crui-xia de dents i cloïa els punys, en unes convulsions terribles. A darrera un atac de nervis en venia un altre. La Munda feia tot el que sabia per calmar-lo. El remeis casolans varen sortir tots. Les prèdiques foren adreçades totes a Déu amb el més gran fervor.

A la matinada, l'agitació havia minvat.

Al defora començava la matinada. Encara plovia. I per entre el ruixat espés de l'aigua, s'esmunyia la llum gris d'una matinada plujosa.

MILLÀS-RAURELL

**Aquest número
ha passat per la
censura militar**

POESIA CATALANA

LES PERSIANES

Le long du vieux fauborg, où pendent aux mesures
les persiennes, abri de secrètes luxures...

BAUDELAIRE

Incerts traspuaments de persianes,
lleugera incertitud d'amostrament,
com feu bullí els sentits i les insanes
colors massa rebels del pensament!

Semblants a la gençor de la gonella
que abscond, al foc d'estiu, la pubertat
del pit colrat i fort d'una femella,
torbeu nostres sentits donats al fat,

i amb tast de mentidera exuberància
d'aroma, flors, o fruites orientals,
jogueu un transparent que aporta l'ànsia
d'innúmeres mengies sensuals.

AMOR

Sóc ple de tu.
Infla les meves cinc veles i em dúu
el vent de tes ales, Amor.
La meva nau
color
de temps llisca en el blau
dels dies, folla,
àgil com una esclofolla
amb el fanal
(l'anhel)
al cim del pal
il·luminant l'amplària del cel.
Solca les ones de la Joventut

**
No tant pecat, però! Sou redimides.
A voltes sou la joia, el pur esplai,
S'amaga també el cel entre mentides
de núvols, persianes de l'espai.

En clar matí d'un jorn molt translucet,
discretes, mig-mostreu amb timidesa
un rostre, que s'abscond, d'adolescent,
qui és llum i cel radiant i esquinçament
de núvols en cel blau de gran pureza.

I sou, encar oimés, per magne encís,
allò que en tot amor és l'estimada:
discreta, un traspuar molt imprecís...
Qui sab si torna amor o no és tornada?

I encara, amb vostre gest, alhora emprat
al bell capteniment i a gosadia,
haveu un element de Poesia:
el dolç pressentiment de Veritat.

J. CARNER-RIBALTA

d'un ritme agut
i en l'esboranc
escumeja la música flotant
de la vida latent.....
Amor! Sense tu
es buidarien les veles del vent
que les dúu
i la meva nau fora una fulla
perduda sense altre que el pà'lid encís
d'una inútil despulla.

Amor! Resta en mi, dintre meu, dia i nit,
prò no em duguis devès els esculls
o tu que m'embenes els ulls!
de tenebra i neguit.

P. GUILANYÀ-ROURE

APORTACIONS

FRANZ HELLENS

Pseudònim de M. Franz van Ermengen, nascut a Gant, l'any 1881.

Contista remarcable que empra, en la majoria de ses obres, una volada simbòlica amarada d'una mena de llevat fantàstic molt influenciada per l'esperit flamenc.

AL CIM DE LA DUNA

El pare, clavat en son silló on, cada tarda, deixa caure son feble cós esllanguit de septuagenari ossós, espera, per cloure les parpelles, que la darrera gota de llum hagi devallat, com d'una pluja grisa que s'acaba dins de la nit.

No molt lluny de la duna, la mar desferma la cançó crepuscular de les onades. Només se'n sent, en aquesta cambra closa, dalt d'un cim, en plenes arenes moveïsses, com una sorda remor de carreteig, com el pas llunyà d'una artilleria que camina.

Des que aquesta cambra és allà, de cara a la mar, sempre sembla que aquest crit de la immensitat hagi d'empènyer els habitants cap a l'ensomni. Aquesta remor de mica en mica s'ha entronitzat dins les parets; regna sobre l'atmosfera interior, i els homes que viuen en aquesta vil·la, malgrat que no hi pensin, no poden passar-se'n sense conèixer un son penós o sentir velles inquietuds. Mentre oeixen la presència de la mar, al lluny, saben que al seu voltant tot és calma: cap neguit torba l'aire mesurat de llur vida.

I aquesta nit, encara, després de sopar, la mare diu amb la seva veu monòtona:

—Alicia, encen el llum.

Al voltant de la taula aclarida, les tres filles comencen llurs tasques, inclinant les testes, sense parlar. La claror del llum fa brillar llurs caballeres, com tres nimbes rossos on l'or espeternega, mentre en el sostre juguen les ombres zumzejants dels mosquits.

Ara el pare ja pot tancar els ulls. Son crani d'aucel·lot plomat comença a balancejar lentament, en una pèrdua gradual d'equilibri.

Tota la seva vida s'és asseguda en la llarga i entelada seguretat d'un treball sense respir, facilitada per la cura previsor de l'ancià i per l'observança puntual dels mitjans comuns. Confiat a la guarda d'un despatx de quatre parets associades i tristes, l'home ha viscut entenimentadament i en prosperitat. Però, després que la vellesa ha arribat, s'ha doblat més i més, son cós s'encongeix, com per la tardor una fulla caiguda, i sa testa calba ha esdevingut trèmola. La cambra closa de sa vida sembla voltar a l'entorn dels seus ossos descarnats. Les seves mans tremolen seguidament, els seus ulls s'esveren al soroll més lleu, com temorenc que els embants s'enfonsin sobre seu.

I entretant la blana calor del silló on son cos magre cava un sot, cada nit, acaba per ensopir-lo. Mira el llum que encenen, abans d'afluixar les parpelles; la bola negra del fumívor, un moment agitada, segueix voltant algun temps en el fons de ses òrbites. Tal volta és això la cosa que el mou i fa oscil·lar son cap...

Els segons passen solius, marcats pel balanceig del rellotge d'esmalt blau; les hores no arriben mai i semblen absentes.

Devegades, la mare diu a una de les filles, la més jove:

—No has fet els exercicis de piano. Ves-hi, després recomençaràs la tasca.

Durant algun temps, un rodolament de notes eixordadores s'agita sense moure res; gammes simètriques i repetides, terces, quartes, octaves, que alternen destacades, netes, i acords finals subrallats de punts d'orgue, com un record de capella. Una nota greu simula un vague eco de campana. A la lluïssor de dues espelmes fumoses, un desplegament de cintes vellutades, de roquets vaporosos, s'acaba a través d'una boirina d'encens.

Res es mou.

El vellard roman absordit en les caparrades progressives d'un somni insegur.

Massa grossa per l'activitat, si be encara jove i lúcida, la mare segueix cosint, sentint-se adés i ara els lleus cruiximents de l'agulla; l'obesitat l'ha reduïda a un nombre limitat de moviments esdevinguts maquinals i pesats.

—Joana, ves a buscar la madeixa, sobre el vellador.

En prou feines un trepig sobre el tapis. Quan la mare té la madeixa, diu:

Ajuda'm a capdellar-la.

Alicia acaba de deixar el piano, després d'haver arrengrerat les solfes en els prestatges. Hom no sent res més que l'ample i llunyà buf de la mar, al qual s'ajunta, mesquí i matusser, el fregadís de la madeixa en rondant-se al voltant del cabdell de llana blanca.

De sobte, el pare es remou. Com si es recordés d'una cosa quotidiana, oblidada, diu en veu tremoladissa:

—Heu consultat el baròmetre?

Les dones no el senten.

Repeteix:

—Me sembla que el temps canviarà.

La mare diu, només per habitud, per satisfer-lo:

—Vols dir?

—Si! si!... Sento el fred sota la porta!...

D'un gest brusc, s'ajusta el vestit folrat sobre son pit, al voltant del seu bust magre. Al mateix moment, dins la nit, la remor de la mar sembla créixer; quelcom cruixeix, una estella de tauló que s'esberla, en prou feines perceptible. El soroll movedís de l'amplitud insensiblement augmenta, s'infia i s'extén, com una onada sobre de llunyanes sotragades de rodes el rodolament de les quals s'apropa.

La testa del pare repren ses caparrades de balanci desgavellat.

Novament, tartamudeja:

—El vent!... Calleu vosaltres!...

Tanmateix, elles no enraonen pas...

La veu trencada tremola:

—Alícia, ves a mirar el baròmetre!...

La jovencella sent un lleu calfred:

—L'agulla ha baixat, pare!

—Quin temps marca?

—Tempestat.

Ja, al voltant de la vil·la, el vent fueteja, la porta és colpejada i, un moment, la flama del llum vacil·la. Se senten les gotes de la pluja que esgarrapen els vidres.

La mare interromp son treball:

—Déu meu!... Totes les finestres són obertes, a dalt!... Joana, ves depressa a tancar-les!... I la roba que hem deixat sobre l'herba per tal que s'assequés!... Com ho farem si no se seca?... Mentre això no sigui un temporal!... No ens quedarà ni una flor al jardí!...

Durant alguns minuts, els peus colpegen els escales; sa sent l'enrenou de les finestres que son tancades, i els esclots de la criada sobre els rajols del pati. Una forta corrent llisca de l'escala per sota la porta. fa voleiar els papers i s'ajunta a l'alenada de l'infinit que s'insinua entre els encreuaments amb les complicitats de bèsties invisibles que ensumen al defora.

La tempesta entretant esdevé més irada, el vent empeny amb tot el seu pes, se rabeja amb còlera brutal contra aquesta duna isolada, on la vil·la es mostra com un fitó, com un quart de carn lliurat a les feres.

A cada bufarut, la veu de la mare afegeix un plany lassat:

—Aneu a la mar per alleugerir-vos!... Sempre la ventada!... Prou que ho vaig dir a vostre pare, quan volgué bastir. Els camps, si, amb l'acoblament d'arbres que protegeixen!... Però que hi farem: a ell li calia la mar, és més distingit... I encara aquesta duna, com si fos precis ésser espiats des dels quatre punts cardinals!...

Un cruixit violent baixa de la taulada. Ella calla; però una onada de rancúnia puja a sa gola:

—Quan la casa no podrà més i el vent i la pluja l'hauran menjada, serà massa tard!... I després res reïx en aquestes sorres! Flors escarransides! En prou feines una mica d'herba per estendre la roba!...

Anna, l'interromp:

—Mare, vols deixar-me les agulles?

I les altres:

—Mare, no et descuidi's d'anotar la llana en el llibre...

Després de llarg temps, aquests plans cauen en el silenci de llur vida, com si, cada vegada, haguessin de cridar una ratxada o augmentar la força del vent.

La mare, sense escoltar, prossegueix un pensament envellit.

—Si encara es decidís a vendre! Aviat serà massa tard, l'hivern ens esquarterarà la casa; ningú la voldrà!...

El vell ni es mou. Els grans ulls oberts, la mirada

fixa, ell que mai ha esguardat per una finestra, en la cambra fermada en candau de sa vida, hom diria que devora la nit retallada en els alts rectangles de la porta vidriada, on el vent escup pluja espessa, clivellant com descàrregues de plom. I la seva testa es balanceja més fort a cada cop de vent.

Unes formes negres corren per davant sos ulls.

Es que volen esfondrar la casa? Perquè empenyen tan fort la porta, aquests que estan darrera els vidres?... Perquè truquen amb ses ungles?...

Seran gavines que piquen amb els becs sobre les rajoles?...

Tres cops nets, sonen com una resposta. El vellard es sobressalta. S'ha aixecat lleugerament estrenyent amb les dues mans els braços del silló.

—Qui truca?...

—Ningú! Es el fumivor que crema i que balla com l'altra nit! diu la mare.

El vell esguarda el llum, sense comprendre. El cercle de tinta al sostre comença també a dansar dins sa testa, i cobreix alternativament sos ulls. No és pas la nit, darrera de la porta cridant fins esbotzar-la, sino tota una patuleia negra que s'entrebanca. I són ulls, aquestes gotes glauques clavades als vidres. Ells són aplegats al voltant de la vila, empenyen els batents de la porta, bruelant! Bèsties també! Hom els sent xerri-quejar, com hienes!... Un baf de fera llepa sos peus!...

I les dones esguarden el pare, els llavis del qual barbotegen paraules informes, amb el soroll opac de ses darreres dents que s'entrexoquen al voltant de sa llengua.

La mare diu:

—Alícia, mira si el pare té els peus calents. Oh! sentiu el vent com entra de bell nou per les esclotxes, pel pany? Abaixa les cortines, Anna, el pare es refredarà...

El fumivor redobla ses oscilacions. Ara els cops no cessen mai de caure sobre les barres de suspensió, com paraules que volen cridar l'atenció sobre elles mateixes i fer recordar el passat. Ja no sent més la veu de la mar, sino el vent que vé de lluny i es llença en canilles sempre renovellades.

El vellard esguarda les cortines pesadament closes. Ells deuen haver enfilat, per totes parts, la duna escarpada!... El camí estret no és pas suficient; ells aixafen els matolls i els espantalls espinosos no els aturen pas!...

Els seus ulls ja no veuen res més. Hom diria que la mar els ha negat i que s'escampa tota entera per ses òrbites, fins al fons de son petit cos borat com un saule. La casa no cessa de cruixir, remoguda, com una pila de fenc, per les descàrregues de la tempesta.

Novament, el vell s'extremeix:

—Però, si, truquen!...

Hom diria una ala de ferro que es plega.

Les dones s'esguarden.

—Què té? demana la gran.

Anna respon:

—Es el vent que somou els batents. Té por!

La pèndola marca alguns segons en mig d'un gran

silenci. La mare, clavant l'agulla, atura un sospir que li escapava:

—El pare rapipieja!

El vell ha recaigut en el clot del silló, on son petit còs s'escongeix com una mòmia dins son sarcòfag. Es fa, dins sa testa, un daltabaix eixordador; és aquí justament que tota l'empenta del vent es concentra. Quelcom d'esgarrifós li passa: clarors seguides d'obscuritats, el sol abrusant túmbuls de tinta. I la fugida de núvols esdevé folla, aturidadora, com una cavalcada de bèsties perseguides pel vent, fuetejades i morint en pluges que inunden els ulls del vellard. Jamai en son cervell ha conegut una semblant rapidesa!... Jamai ha franquejat tant d'espai!...

Entre les dues tempestes, remembra: el pànic d'una semblant persecució l'ha atrapat altre temps, sovint, com la por d'una pendent desconeguda, d'un canvi de via brusc provocat per causes obscures!... Si!... Això li passava amb el timbre estrident del telèfon, amb una veu que el glaçava a l'escala; l'enuig d'ésser enquimerat, quelcom que va a caure sobre seu i que ell no té pas l'energia d'aturar!... La malaltia, la mort, la ruina tal volta?... No sap res més. Aleshores, sofria com un esglai confós, del qual ell mateix no se'n donava ben bé compte, com d'una contracció de sa carn, d'un senglot!... S'admira d'haver tingut tan llarg temps els ulls oberts: no tancava els ulls des que un temor l'amenaçava?...

Els cops del llum esdevenen provocants. Hom ja no sap si és la pèndola o el fumivor qui colpeja. I cada vegada s'imprimeix dins la testa del pare, com un retret del passat carretejat per la tempesta, arribant de molt lluny, del més reulat de sa vida. L'atenció comanada per aquestes senyals imperioses, es recorda de tot, s'esglaiïa d'aquests punts rojos que se succeeixen sens fi davant sos ulls, amb la rapidesa del vent, marcats per dates súbites que precisen hores vergonyoses. Una por, cada vegada!... Una maleïda tremolor de senilitat precoç!... Es que veritablement ha tremolat tota sa vida, dins la seguretat aparent d'aquestes quatre parets associades?...

Una lucidesa vertiginosa l'arrocega, en mig d'un lerrabastall de runes, remembrança del passat, vers una nova fi, un besllum inevitable.

De cop i volta, part enllà dels clams immediats del vent, entreveu una cosa estranya que mai ha considerat. Unes formes entremesclades es destaquen dels nú-

vols, una onada vivent, colèrica, tumultuosa, d'éssers lliurats a combats incessantment renovellats; cares somogudes, riures expressius, esguards durs i gestos violents de voluntat brandada per damunt les masses, acomplint accions audacioses, provocant la llum, fent surgir l'ordre, issant, entremig de les runes, orgullosos edificis; un clam semblant al de la mar, fet de veus humanes, semblant a l'espatec de les veles, al cruixits dels màstils, al soroll de les rompents sobre les carenes. Una vida prodigiosa i ardida on el sol esclata com un volcà.

L'espai d'un llampec a través els cortinatges opacs de sa vida closa. I novament tremola de tot el pes de sa vellesa enquimerada per el vent.

Es ben bé el vent?... Si no és res més que el vent, no hi ha res a temer!...

Ah! ah! no n'hi ha pas de hienes, ni de llops, a la vora de la mar! No hi ha res a darrera del vent!... Perquè vendria aquesta vil·la, com la mare sempre li repeteix?... S'hi està tan bé!...

La cavalcada dels núvols s'atura al fons de ses òrbites.

Aleshores, si això no és res més que el vent, no hi ha de què tremolar. La casa pot cridar; el vent no tomba pas una casa!

I subitament, el riure ronc del pare fa sobresaltar les tres dones:

—Ah! ah!... El vent!... Es el vent... Ah! ah! ah! ah! ah!...

La més jove s'ha mig tombat; la cara decantada vers la finestra.

Un fred viu passa sobre el llum, i la flama vacil·la.

La mare diu:

—Ves a tocar el piano, això distreurà el pare!

La noia, tota joiosa de desfer-se de l'esglai pels acords i d'oblidar, ella també, el vent que comença a inquietar-la, es posa a teclejar.

El vent sembla ajocar-se al peu de la vil·la, com una bèstia domptada per aquesta música més flexible que el fuet.

La testa calba recolzada al respatllet del silló, el vell s'ha ensopit.

La mare aixeca els ulls i el mira amb pietat:

—Filles meves, el pare es fa molt vell!

ALFRED GALLART (trad.)

ALMANAC

FREDERIC CLASCAR. — La versió catalana dels textos bíblics feta per Mossèn Clascar i malauradament tot just encapsalada quan la mort va endur-se'l, marca una fita senyalera en el nostre Renaixement. Mossèn Clascar era una ànima

pueril, suau, alada, dins un còs sanguini, viril, imponent. El català de les seves versions es això: una barreja de força que s'escampa i batrega i palpita, ritmada i trabada per una dolçor i una tendror i una gustositat de pa de cada dia. «L'Exo-

de» segueix el camí obert per la versió magnífica de «El Gènesi» i que devia ésser continuat per la catalanització completa de la Bíblia. Home de cultura vasta, posseïdor expert de les llengües orientals i recreador humaníssim del Català,

Mn. Clascar era l'instrument idoni escollit per aquesta catalanització. I el millor homenatge a la seva memòria seria la versió catalana completa dels textos bíblics.

NONELL.—Es curiós: la pintura d'En Nonell—en un extrem contrari, la d'En Galí també ens la porta—sempre ens ha dut una sensació poètica, feixuga, massissa i grassa, però continguda per una gran salut i un gran domini intel·lectual; en una paraula: una sensació de llatinitat sense pompa; diríem, de llatí camperol. En Nonell ho prenía tot; ho estudiava, dintre seu, minuciosament, en fragments; ho revestia amb la seva sensibilitat entre llorda i egrègia; però en posar-se a les feines de traduir-ho en obra poètica, comensava el combat; i allò que duia tan ben estudiat en fragments dintre seu, anava demostrant-ho, guarisme per guarisme, pinzellada per pinzellada, damunt la taula amb un acarnissament sensual, pel goig de resoldre, i, sobretot, pel goig de pintar les solucions. En Nonell és tan viu ara com quan vivia. I ho serà sempre. Aquest es el premi del artistes que quan pinten «pinten». Però que quan «pinten», pateixen la «pintura».

JOSEP MOMPOU.—Sintetisme gras. En Mompou quan pinta sembla un noi d'estudi que hagi vist molt de món amb els ulls molt oberts. No es un salvatge, sino un escrutador. Busca l'esquelet acolorit de les coses i no es preocupa de vestir-lo per presentar-lo al públic. El ritme bàrbar que vivifica les seves teles es innat o és volgut? Fins ara semblava innat, però aquesta darrera exposició ja ens el fa veure com una cosa prolongada per gust de repenjar-hi la mà, gairebé per inèrcia. L'infantilisme d'En Mompou té d'interessant sobretot, pel damunt del procediment, que considerem exagerat (abans no; ara ja comencem de trobar-li) la possibilitat de que vagi resolent-se cada dia més en un gran gran esclat de colors, en una gran florida de flames agudes. Si no fós així, la sintetització d'aquesta pintura no fora res més que sintetització, sense espe-

rança de muntar una nova construcció damunt del pla sintètic.

CICLES TEATRALS.—Per quina raó les companyies que fan temporada en els nostres teatres han de seguir ortodoxament la rutina dels repertoris variats amb obres d'autors diversos, en lloc de seguir-la amb obres diverses d'un sol autor? No seria possible organitzar cicles teatrals d'obres completes d'un sol autor? Shakespeare no donaria repertori amb les seves tragèdies per tota una temporada, i amb les seves comèdies per tota una altra? Un cicle Molière, un cicle Esquil, un cicle Goldoni, un cicle Sòfocles, un cicle Racine, un cicle Goethe, no trobarien la bona acollida dels nostres públics, el vulgar i el selecte? I un cicle Guimerà, exclusivament Guimerà, a Catalunya, de la primera a la darrera de les seves obres, moriria entre la indiferència del nostre públic?

COSES DE BON RECORDAR.—D'una conversa de Paul Claudel i Frédéric Lefevre traduïm els següents conceptes que concreten i aclareixen la posició literària del gran poeta i dramaturg francès, un dels esperits mes normals, robustos i equilibrats de la França actual, que ha deixat lluny la juvenesa i no veu encara prop d'ell la senectud: «Segons la meua manera de veure, la crítica no es una obra literària propiament dita, sinó, sobretot, una obra científica. Un document escrit es un objecte de coneixement que deu ésser estudiat amb procediments d'investigació racional i, sobretot amb serietat i consciència. Aquest estudi exigeix molt de treball i de pau d'esperit. Molesta de veure la major part dels crítics, en lloc de provar d'explicar i d'explicar-se, lliurar-se a explosions líriques i compondre petites odes de lloa i de blasme. Un savi qui estudia l'insecte mes repugnant no deu perdre el temps exclamant de tant en tant: Quina bèstia mes brutal i a fer-hi ralleries. L'obra més odiosa pel nostre gust es, no obstant, la expressió d'alguna tendència de la nostra època. Jo voldria veure les obres literàries estudiades amb la

mateixa severitat que hom troba en les «recensions» de les revistes filològiques. Caldria, particularment, que totes les afirmacions es recolzessin en exemples.»

«Hom ens ha eixordat, fins a la exasperació, a propòsit d'Anatole France, amb la bell cantarella de la bellesa grega, de la joia grega, de la harmonia grega. Hom diria que aquestes gentes no han llegit mai els tràgics i, en general, tota la literatura antiga que traspua la tristesa i la desesperació per tot arreu, i que es plena tota ella de la pintura de les passions mes violentes i mes monstruoses. Jo no he trobat mai en ells aquest gust de la raó, aquest sentiment de la mesura, aquest amor de la cosa general que hom els atribueix. Totes aqueixes pintures decoratjadores de la antiguitat han devingut a la moda per culpa de certes gentes que només estimen el bonic i el bufó. Hom pensa amb els quadros de Bouguereau i d'Alma Tadema. Els cretins del tipus La Harpe no s'estàn pas de blasmar, en Sòfocles i en Eurípides (el Baudelaire grec) llurs pecats de composició.

«Tinc damunt la taula un llibre de Charles Maurras que discuteix gravement la qüestió de saber si és o no es «permès» en un vers de fer rimar un plural amb un singular. Jo trobo això d'un còmic impagable. Qui concedirà aquest permís? L'Estat seria, sembla, el més indicat... La prefectura podria concedir permisos de plural com concedeix permisos de caça. Hom podria lliurar abonaments als membres de la Societat dels Poetes Francesos.»

«La gramàtica no deuría ésser res més que una recomanació prudent de l'ús millor i el museu de les formes mes delicades de l'idioma. Res no li atorga el dret de concedir-se a si mateixa la autoritat d'un còdi. El gramàtic sosté principis ridículs; aquest, per exemple, entre altres: que una forma no es legítima més que quan es analitzable racionalment.»

«Jo em sento atret per l'avenir. «La terra i els morts» formulava Barrés. Jo li respondria decidit: «La mar i els vivents...»

«Els anàlisis de Proust son inte-

ressants, però son l'anàlisi de la descomposició. I després, en la vida hi ha quelcòm més, em sembla, que aquest poble de desvagats i de xerraires. Allò que jo blasmo sobretot en Proust es aquesta pràctica de la introspecció contínua. Es una higiene deplorable aquesta d'esguardar-se sempre. Hom es falsifica, quan es mira massa: hom acaba fabricant-se una mena d'individu artificial que ocuparà el lloc de la persona innocent i accionadora. El veritable sí mateix es revelat per les circumstàncies, i és per això que el drama té una veritat molt superior a la de la novel·la: perquè posa la acció en primer lloc, ja que els personatges no són més que les funcions d'aquesta acció que les suscita. El catolicisme es bò pel fet d'ocupar-se d'allò que hom «deu» ésser, i no pas d'allò que hom és o d'allò que hom pot ésser; no d'aquest conjunt d'hàbituds o de manies que constitueix això que hom en diu la personalitat, sino de la manera com nosaltres responem a aquesta crida general que és adreçada a tots els fills de Déu.»

CAL ESMENTAR:

— El quadern extraordinari a la memòria de Miquel Costa i Llobera publicat per la «Associació per la Cultura de Mallorca» en commemoració del segon aniversari de la mort del poeta.

— L'article d'En Rossend Llatas «Igor Strawinsky, o de la dissonància» publicat a «La Publicitat», i la intel·ligent intuïció o intuïtiva intel·ligència musical d'aquest poeta, massa modest per llençar-se cap als camins de la prosa lírica, en la qual reeixiria indubtablement, com en el vers.

— «A l'ombra del camí», poesies d'Emili Saleta i Llorens, amb un pròleg amical d'Ignasi Iglesias. El tó eclèctic de la poètica d'En Saleta i Llorens, que recull tots els sons de la nostra lírica i els dona un to propi entre floralesc i popular, permet esperar d'ell, perquè és discret i respectuós amb la assimilació dels lírics que l'influeixen, realitzacions de major embranzida i responsabilitat en un terme no gaire llunyà.

— La conveniència que cada diari català dediqui, almenys, un dia cada setmana, una pàgina a la nos-

tra prosa i al nostre vers. Si damunt d'ella, un cop cada vuit dies, els nostres literats poguessin parlar a ple pulmó, creiem que el públic s'acostumaria plaentment an aquest ritme espiritual, i que els nostres joves escriptors trobarien en ella un mitjà sinó de suplir, d'ajudar a la acció més intensa i directa que exerceixen avui les revistes literàries, ben poques en nombre, per cert...

— Que, naturalment, compartim el desig del poeta Josep M.ª de Sagarra i voldriem també la nostra literatura enriquida per una florent producció de novel·la.

Creiem però que els moments literaris no es decreten ni poden improvisar-se. Just al punt de maduresa de la vida catalana, tindrem novel·la catalana sense necessitat de cridar-la ni de provocar-la, amb tot l'interès i la curiositat pels homes i per la vida, que fa els novel·listes...

I aleshores, com ara, com sempre, caldrà proclamar la més alta sobirania poètica en els termes que traduïm del llibre de Charles Maurras (gran mestre de la prosa francesa) *La musique intérieure*:

«No hi ha sino el Vers per tenir en les seves grapes d'or l'aparell enderrocat del coneixement. Ja ningú pot considerar sense una certa inquietud la nostra fullaraca d'interminables escrits en prosa. Ciència, història moral, controvèrsia, roman, diaris, qui els pot sumar i *encerclos*? Un dia o altre, de la terra o del cel, una brigada abnegada rebra la missió de triar el que ha de disputar-se a l'oblit. No es compondrà més que de poetes. Vindran, llegiran, en treuran lo essencial, ho confiaran a l'estrofa, o a la Estança, al Tercet, al Distic o al Vers, i per mitjà d'aquesta arca saludable que ho alleugereix i aixeca tot, surarà, durarà aquesta *élite*, de veritats noves que s'ha d'incorporar a la tradició, a la memòria del sentit comú alliberat mentre el sobrant de les velles savieses mortes al naixer, acabarà de disoldre's en les tenebres de les tombes, cap a on el pes de llur inercia ja els atrau. Els pobles de l'antigor no llegien perquè no tenien llibres. Els pobles d'avui en tenen tants que ja no llegeixen. Vingui doncs el poema i vingui el cant que salven el bé i el bell del naufragi en l'occeà de l'*Illegible* i en la mar del *Poclegit*.

— *Història del Lulisme*, per mossen Joan Avinyó.

— *Petrarca, Manzoni, Leopardi*, tres estudis d'Artur Farinelli apunts de la conferència *Il sogno di una letteratura mondiale* anteriorment impresa per la fundació *Leonardo* de Roma, de la qual reportem

aquestes darreres, justíssimes paraules: *Tutta l'universalità si condensa nell'intimità. Qui dentro, di altra dimora fuori di questa intima vita è follia volersi preoccupare. Potrà sembrare cerchia angusta, ma, in realtà, è pur cerchia o reggia ove non ha confini, e s'apre a tutti gli orizzonti. Solo da questo obliarsi all'intiore, e inabissarsi al profondo, non distratti dalle mille tube, che qua e là risuonano, non sedotti da allettamenti vani, dai rumori di gloria che vengono e vansio, il calore che feconda, la luce che rischiarerà sorgeranno, e l'opera d'arte avrà vita e il fremito dell'eterno.*

— *D'autono*, llibre de poesies de Gonzalo López-Abeule, amb dibuixos de Cabreiro, formant part de les edicions *Ronsel* tant estimables i selectes.

— La novel·la *Tragicomedia de un hombre sin espíritu* del jove escriptor castellà Francisco Ayala al qual salutem com una de les esperances més originals de les lletres castellanes contemporànies.

— La sobrietat exemplar del llibre *Vida y obra de Angel Ganivet* de Melchor Fernández Almagro.

— *Barbarie et poesie* recull d'articles de Charles Maurras i *La musique intérieure*, poesies del mateix autor precedides d'una justificació preliminar formosa com les més ben triades pàgines del definidor de l'A. F.

— *Eloge de la folie*, novel·la de Jean Cassou publicada dins la col·lecció Edmond Jaloux de la casa Emile-Paul Frères. Llibre descongestionat, goriós i indolentment jove, prometedor dins la més ben airejada irrealitat d'una segura, personal i eficient vocació literària tremolosa encara de sensualisme sense tristesa.

— El n.º doble dels *Cahiers du mois* dedicat als *Appels de l'Orient*; de l'intenció del contingut i de l'eficàcia del qual diriem a la fi, com una sentència: *Al fons del fons hi ha la civilització cristiana i les altres i com un comentari de Sylvain Lévi: Els dogmes no moren amb les religions; laicisats, s'anomenen civilització.*

— El darrer n.º de l'interessantíssima revista *Valoraciones* (humanitats, crítica i polèmica) editada per l'agrupament d'estudiants *Renovación*, de La Plata. Assenyalem d'aquest n.º els articles comentant l'obra de Croce signats per A. Korn i Samuel Ramos.

Historia de Catalunya

de N'Antoni Rovira i Virgili

Se subscriu a les següents llibreries:

Verdaguer, Rambla del Mig, 5.—Puig Alfonso, Plaça Nova, 5.—Editorial Poliglota, Patritxol, 8.—Nacional Catalana, Gran Via, 613.—Llibreria Italiana, Rambla Catalunya, 125.—Llibreria Catalonia, Plaça Catalunya, 17 i a la direcció de Edicions Pàtria, Diputació, 95. BARCELONA

IL CONVEGNO

Rivista di letteratura
e di arte

Via Borgo Spesso 7

MILANO

Bibliothèque Universelle et Revue de Genève

Directeur: Robert de Traz

Pour tous renseignements s'adresser
à la S. A. des Editions «Sonor»

46 rue du Stand

GENÈVE

La Revue Rhenane Rheinische Blätter

Periodique mensuel illustré
en deux langues - Littératures française
et allemande contemporaines
Histoire - Arts - Finance
Abonnement 40 Francs

MAYENCE - RHEINSTRASSE 65

REVISTA D'ITALIA Società Editrice «Unitas» Viale Monforte, 12 MILANO	LA NOUVELLE REVUE FRANÇAISE Dir. Jacques Rivière 3, Rue de Grenelle PARIS	LE MERCURE DE FRANCE Dir. Alfred Valette 26, Rue de Condé PARIS	VIENT DE PARAÎTRE Dir. s R. Gas et E. Borel 21, Rue Hautefeuille PARIS
LES NOUVELLES LITTÉRAIRES Dir. Frédéric Lefevre 6, Rue de Milan PARIS	EUROPE Dir. Albert Crémieux 7, Place St. Sulpice PARIS	NOSOTROS Dr. Alfredo Blachi Libertad, 543 BUENOS AIRES	LE OPERE E I GIORNI Dir. Mario Maria Martini Sallta S. Caterina, 6-2 bis GENOVA
REVUE DE L'AMÉRI- QUE LATINE Dir. Ern. Martinenche Chez Exprinter 2, Rue Scribe PARIS	PEGASO Dir. R. Mezzera Calle S. Salvador, 2309 MONTEVIDEO	L'EUROPE NOUVELLE Dir. L. Weiss 53, Rue Chateandum PARIS	L'ITALIA CHE SCRIVE Dir. A. F. Formiggini Vicolo Daria, 6-A ROMA
L'ESPRIT NOUVEAU Dir. Ozenfant et Ch. E. Janneret 3, Rue du Cherche-Midi PARIS	LA RENAISSANCE D'OCCIDENT Dir. Maurice Gauchez 95, Rue Berckmans BRUXELLES	ALFAR Revista de Publicación mensual LA CORUÑA	INTENTION J-R. de l'Odéon PARIS (6)
PROA Avenida Quintana, 222 BUENOS AIRES	REVISTA DE OCCIDENTE Av. Pi y Margall, 7 MADRID	LES MARGES 110-B. St. Germain PARIS	REPERTORIO AMERICANO Apartado, 553 S. JOSÉ DE COSTA RICA

LA REVISTA

QUADERNS DE PUBLICACIÓ QUINZENAL

Administració: Rambla de Catalunya, 125 - Telef. 850 G.

SUBSCRIPCIÓ TRIMESTRAL

Barcelona	2'50 ptes.
Fora	3'00 »
Quota de protector	15'00 »
Quadern senzill: 0'50 ptes.	

Tarifa d'anuncis per inserció

1 pàgina	50 ptes.
1/2 »	28 »
1/4 »	15 »
1/8 »	8 »

Publicacions de LA REVISTA

Darrers llibres publicats

<i>La Gesta dels Estels</i>	de J. SALVAT-PAPASSEIT	volum 53 de la Colecció
<i>La Joia del Camí</i>	d'ANTONI CLOSAS	» 54 » »
<i>L'Emotivitat Popular en el Cançoner de Catalunya</i>	de J. FORNELL	» 55 » »
<i>Entre la Crítica i l'Ideal.</i>	de J. M. LÓPEZ-PICÓ	» 56 » »

A PUNT DE SORTIR

Assaigs sobre els moviments socials a Catalunya en el segle XIX
per Manuel Raventós : Recull d'articles de J. M. Capdevila

LA REVISTA porta publicats 56 volums de la Colecció General, 6 volums de Lírics Mundials, 2 volums d'Escrits Polítics, 4 volums d'Artistes Catalans Contemporanis, 1 volum de Teatre i 2 Almanacs, formant un total de 71 llibres.

LLIBRERIA ITALIANA

DIARIS, REVISTES, PUBLICACIONS i LLIBRERIA GENERAL

Rambla de Catalunya, 125-Tèl. 850 G.-BARCELONA

NOVETATS

BASSEGODA: <i>Santa Maria de la Mar, Llibre I</i>	Ptes. 35'00	ISERN DALMAU: <i>Tres rondalles de poble</i>	Ptes. 2'00
FAGES DE CLIMENT: « <i>Tamarius i Roses</i> » (poemes)	» 3'00	CARLES RIBA: <i>L'Ingenú amor</i> (contes)	» 3'50
IGNASI FOLCH I TORRES: <i>Una dona</i> (novel·la)	» 3'50	SALETA: « <i>A l'ombra del camí</i> » (poesies)	» 6'75

GUIA CATALANA DE FERROCARRILS

Indicador general d'autòmnibus i altres vehicles de
transport públic de passatgers a tot Catalunya

Es publica cada mes

Preu: Una pesseta